

SOLIDARITET FOR LIGELØN

Gruppen blev startet på et ligelønsmøde i januar i Suhmsgade. Mødet var arrangeret af Kvindernes Initiativgruppe for ligeløn.

På det tidspunkt eksisterede der flere kvindegrupper, der beskæftigede sig med ligelønsspørgsmålet og hvis medlemmer ikke var organiseret indenfor LO. Gruppernes fællesnavn var selvfølgelig at støtte kravet om ligeløn, men hvordan? Stemningen under sidste overenskomst var væk. Den gang blev ligelønskravet rejst af menige fagforeningsmedlemmer og kvinder fra kvindebevægelsen, Dansk Kvindesamfund og lignende bevægelser/foreninger. Denne gang blev det fremført af Kvindeligt Arbejderforbunds formand Toni Grøn. Thomas Nielsen havde ligelønskravet med i de generelle overenskomstkrav. Det var ikke meget, der sivede ud under forhandlingerne. Vi havde vores værdste anelser om, hvad det var for en ligeløn, der ville blive gennemført - men der var ingen mulighed for at gribe ind på dette tidspunkt.

Samtidig var der endnu ikke faldet endelig dom i forbindelse med plattedamernes konflikt med Den kongelige Porcelænsfabrik. Vi var os bevidst, at vi ikke havde været i stand til at yde plattedamerne nogen form for støtte i deres kamp udovert for foretage indsamlinger i Kvindehuset. Det var ikke manglende vilje - men vi havde ikke det fornødne organisationsapparat. Skulle vi stå lige så handlingslammede i en evt. konfliktssituation efter overenskomsten?

Vi kunne, som stående udenfor LO, ikke deltage direkte i kampen. Vores arbejde måtte være blandt de kvinder, der som vi, ikke var indenfor LO. Vi havde fælles situation ved at være indirekte berørte af overenskomstresultatet. Den kamp Kvindeligt Arbejderforbund nu kæmpede for at få ligelønnen gennemført har andre kæmpet før f.eks. HK med meget dårlige resultater. Kvinderne kamp for bedre løn- og arbejdsforhold er en kamp mod samfundets nedvurdering af kvindens arbejdskraft, hvad enten der for kvinder med længere uddannelser kun er tale om hendes arbejdskraft eller der som f.eks. for kvinder indenfor rene kvindedefag også er tale om hendes arbejde. Vi får aldrig accepteret vores arbejdskraft som lige så meget værd som mændenes, hvis vi ikke kæmper sammen. Desuden er det ikke kun en kamp for at få samme løn og/eller arbejdsforhold som mændene indenfor de forskellige erhverv, men en kamp for at få lige løn- og/eller arbejdsforhold på tværs af de forskellige erhvervs- og fagopdelinger. Lige løn for ulige arbejde.

Vi gik udfra disse forudsætninger i gang med telefonbogen. Vi skrev til alle foreninger, hvis navne gav os en mistanke om, at det var kvindeforeninger, til alle fagforeninger, som vi vidste eller havde en fornemmelse af havde en overrepræsentation af kvinder samt til disse foreninger og fagforeningers blade. I vores breve opfordrede vi dem til 1) at udsende solidaritetserklæringer, hvor de støttede Toni Grøn, 2) at skabe debat omkring kvindernes vilkår på arbejdsmarkedet (gennem læserbreve,

diskussionsaftener etc) og 3) at sende penge til ligelønsskuffen. Pengene skulle gå til aktioner o. lign og - hvad vi nu ikke skrev - være en begyndelse til en fond for lock-outede eller strejkende kvinder. Samtidig gik nogle i gruppen i gang med at lave plakater. Andre lavede en placheudstilling på Strøget. Den varede en uge. Vi kontaktede kvindelige journalister ved de større blade for at holde kontakterne åbne, hvis der skulle ske noget. Og vi skrev læserbreve til aviserne.

Gruppen var på ca. 20. Så længe vi arbejdede effektivt fik vi diskuteret vores egen placering i forhold til ligelønsspørgsmålet. Vi var - så vidt undertegnede oplevede det - enige i gruppens formål og vores diskussioner drejede sig mest om, hvorvidt vores praksis også var i overensstemmelse hermed. Vi havde en del diskussion omkring madomsbevægelsen. De fleste af os betragtede denne bevægelses succes som skabt af pressen.

Den var et udtryk for mediernes hang til at støtte de ufarlige oprør. Der var kun en minimal omtale af ligelønssproblematikken i forhold til den samtidig omtale af madomsbevægelsen. Helt så enkelt var det næppe og vi var som så mange andre politiske grupperinger/bevægelser trods alt for bavsede over, at mælepriserne kunne fremprovokere en folkebevægelse. Samtidig gik der rygter om, at den uro på arbejdspladserne som fulgte i kølvandet på madomsbevægelsen greb ind i overenskomstforhandlingerne, så man nu ville offre ligelønnen for at få gennemført større stigning indenfor minimallønssområdet - m.a.o. ville mand spille de lavtlønnede mandlige arbejdere ud mod de kvindelige arbejdere. To af os tog ud til Hanne Lysen for at få en fornemmelse af, hvordan ligelønskravet kunne bringes ind i madomsbevægelsens sammenhæng. Vi aftalte med Hanne Lysen og hendes gruppe, at vi ville holde kontakten vedlige og kontakte hinanden. Muligheden for gensidig udnyttelse af organisationsapparaterne var til stede - vi var blot ikke organiseret endnu.

Vores henvendelser til de forskellige fagforeninger og foreninger havde ikke givet mange resultater. De fleste kunne kun tage stilling til politiske spørgsmål på deres årlige generalforsamling - som blev afholdt tidligst om et halvt år.

Vi havde så travlt, at vi lige nåede at registrere, at vi altså ikke kunne mobilisere kvinder herigennem og at vi derfor måtte satse på at gøre det gennem pressen, da vi indirekte gennem Søndags BT fik en idé om, hvordan vi mest effektivt kunne bakke ligelønskravet op, hvis det kom til en konflikt efter overenskomstperiodens udløb d. 1. marts. Vi ville via pressen organisere en en dags arbejdsnedlæggelse blandt alle kvinder indenfor LO området - også de hjemmearbejdende. Vi ville samtidig for at arbejdsnedlæggelsen skulle komme til at fungere - arrangere en demonstration, så de udearbejdende ikke gik hjem og i gang med husarbejde og de hjemmearbejdende havde en mulighed for at forlade deres arbejdsplads. Vi kontak-

tede Kvindeligt Arbejderforbund for at høre om de havde planer om en demonstration - så var det rimeligt alle mødtes dér - og om de overhovedet var interesseret i denne form for opbakning. Dagen efter modtog vi en opringning fra Kvindeligt Arbejderforbund. De var i gang med at arrangere en demonstration, der skulle foregå dagen efter om eftermiddagen. Samme aften havde vi møde. Det vil sige vi var ved 8-tiden kun et par stykker tilbage. De fleste var skredet hen til H.P. Newton-mødet. (Senere på aftenen forsøgte vi at udnytte denne situation. Her måtte byens venstreorienterede mænd med damer være samlet. Vi tog derud for at annoncere mødet og gøre opmærksom på, at vi manglede arbejdskraft i forbindelse med demonstrationen i Kvindehuset. Der kom ikke én.) Et par af os tog ud til Kvindeligt Arbejderforbund for at hente løbesedler og plakater og aftale med dem, hvilke sange fra Kvindesangbogen, der var brugbare til demonstrationen. Vi blev her klar over, hvor meget mænd optræder i vores sange. Da ligelønskravet ikke var et spørgsmål om at hugge fra de mandlige arbejders lønningsposter og da Kvindeligt Arbejderforbund gerne ville have mændenes opbakning lovede vi at skrive de linier, der optrådte mænd i om. Om aftenen skrev vi sange om om natten satte vi plakater op, næste morgen delte vi løbesedler ud, om formiddagen og eftermiddagen ringede vi rundt og duplikerede sange og gik til sidst dødtrætte hen på Rådhuspladsen for at deltage i demonstrationen. Da vi foran Forligsinstitutionen fik at vide, at ligelønnen var hjemmet og blev bedt om at hylde Toni Grøn tænkte vi på, at de plakater vi havde klæbet op og de løbesedler vi havde delt ud indeholdt en opfordring til at deltage i en demonstration for ligeløn. Hvis der havde været en opfordring til at deltage i et hyldestoptog var der så kommet så mange - og ville de samme være kommet?

Der var en meget opgivende stemning på det efterfølgende fællesmøde for ligelønsgrupperne. Vi satte os alle for at følge med i aviserne og holde os parat - men ingen af os orkede det. Vores gruppe gik i opløsning på dens næste møde, hvor vi skulle have lagt mere langsigtede planer.

Gruppen gik ned på demonstrationen - eller gik den ned på, at det er nemmere at starte på noget end at overkomme alle de trivialiteter man støder ind i under udførelsen af en idé? Det var urimeligt af os at blive så skuffede. Da vi satte os for at støtte Kvindeligt Arbejderforbund var vi trods alt ret skeptiske overfor Toni Grøn. Vores begrundelse for at støtte Kvindeligt Arbejderforbund var, at det var her igennem kravet om ligeløn nu blev formuleret. Vi ville jo netop ikke tage stilling til det hensigtsmæssige i, at det udelukkende var overladt til Kvindeligt Arbejderforbund at fremføre kravet om ligeløn. Vi befandt os udenfor LO området og opfattede også os selv som udenforstående i den forstand, at vi ikke kunne blande os i, hvordan ligelønskravet blev stillet. Vi kunne kun tilbyde vores hjælp til at forstærke kravet på den måde de implicerede havde valgt at stille det. Og det er selvfølgelig trivielt at stille sig selv til rådighed.

Det viste sig - som mange havde ventet - at ligelønnen ikke blev gennemført. Kvinderne begyndte at strejke. Vi var endnu engang handlingslammede - alligevel tror vi på vores oprindelige idé. Vi må lære at finde os i, at det indebærer ærgelser, frugtesløst arbejde, trivialiteter at opbygge et brugbart organisationsapparat.

Helle

Slidskeaktionen ved Nørreport Station.